

GDO HAKKINDA DOĐRU BİLİMEN YANLIŞLAR

GDO NEDİR?

Modern biyoteknolojik yöntemler kullanılmak suretiyle gen aktarılarak elde edilmiş, insan dışındaki canlı organizmadır. Diğer bir ifadeyle “klasik melezleme yöntemleri ile gen değişimi mümkün olmayan türler arasında, biyoteknolojik metotlarla gen transferi yapılan organizmalardır.

HİBRİT TOHUMUN GDO İLE BİR İLGİSİ VAR MIDIR?

Hibrit kendi türleri arasında doğal yoldan yapılan melezleme ile elde edilen tohumları ifade etmektedir. Dolayısı ile hibrit tohumların GDO ile bir ilgisi yoktur.

BİYOĞÜVENLİK NEDİR?

İnsan, hayvan ve bitki sağlığı ile çevre ve biyolojik çeşitliliği korumak için GDO ve ürünleri ile ilgili faaliyetlerin güvenli bir şekilde yapılmasıdır.

GD-TARIM ÜRÜNLERİ EN FAZLA HANGİ ÜLKELERDE ÜRETİLMEKTEDİR?

2013 yılında en fazla GD-tarımsal ürün ekimi yapan ilk 10 ülke sırasıyla ABD, Brezilya, Arjantin, Hindistan, Kanada, Çin, Paraguay, Güney Afrika, Pakistan, ve Uruguay 'dır. 2013 yılında toplam 18 milyon çiftçi transgenik ürün yetiştirmiştir. Dünya üzerindeki tarımsal biyoteknolojinin en büyük üreticileri Amerika Kıtasında bulunmaktadır.

GD-TARIM ÜRÜNLERİNİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ EKİM ALANI NE KADARDIR?

Ticari amaçlı üretimi 1996 yılında başlayan Genetiği Değiştirilmiş (GD) tarım ürünlerinin dünya üzerindeki ekim alanı 1996 yılında 1,7 milyon hektar iken 2013 yılında bu alan 175,2 milyon hektara ulaşmıştır.

EN FAZLA ÜRETİMİ YAPILAN GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ TARIMSAL ÜRÜNLER HANGİLERİDİR?

Soya fasulyesi, mısır, pamuk ve kanoladır.

GEN TRANSFER TEKNOLOJİSİNİN KULLANIM ALANLARI NELERDİR? NE AMAÇLA KULLANILIRLAR?

Genetik değişikliğe uğratılmış bakteriler özellikle sağlık (rekombinant ilaç, aşı vb.) olmak üzere gıda sektöründen ve birçok endüstriyel sektörde örneğin fabrika atıklarının temizlenmesinde, yen, enerji kaynaklarının geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

Sağlık sektöründe klasik sentetik ilaç üretim tekniklerine göre daha çok tercih edilen genetik yapısı değiştirilen mikroorganizmalar; yüksek sıcaklık ve basınca ihtiyaç duymamakta, az ve yenilenebilir enerji kaynaklarını kullanmaktadırlar ve bu sebeple çevreye az zarar vermektedirler.

Tarımsal açıdan incelendiğinde daha verimli, virüs ve böceklerin neden olduğu hastalıklara ve kuraklık, tuzluluk, soğuk gibi çevresel koşullara dirençli bitki üretimi için kullanılmaktadır.

Hayvancılık sektöründe de et ve süt amaçlı üretilen hayvanların verimini artırmak amacıyla GDO teknolojisine başvurulmaktadır.

GEN TRANSFER TEKNOLOJİSİ GEREKLİ MİDİR?

Klasik yöntemler ile elde edilebilecek biyolojik verim artışının artık sınırlarına geldiği düşünöldüğünde, bitki ıslah çalışmalarında GDO teknolojisinin kullanılması kaçınılmaz görünmektedir.

DÜNYADA ÜLKERLERİN GDO'YA YAKLAŞIMLARI VE UYGULADIKLARI POLİTİKALAR NEDİR?

Dünyada GDO'lu ürünlerle ilgili iki temel yaklaşım vardır:

1. GDO'lu ürünlerin geleneksel ürünlerle aynı olduğunu ve risk taşımadığını savunan, aralarında ABD, Çin, Hindistan, Kanada, Arjantin, Avustralya, Brezilya, Yeni Zelanda'nın da bulunduğu "GDO Taraftarları" ülkelerdir. ABD'de etiketleme dahil, herhangi bir kısıtlama yoktur.
2. GDO'lu ürünlerin geleneksel ürünlerden farklı olduğunu ve risk taşıdığını savunan ülkeler ise "İhtiyatlı Yaklaşanlar" olarak nitelendirilmektedir. Türkiye ve AB üyesi ülkeler, GDO konusuna ihtiyatlı yaklaşma prensibini benimsemişlerdir. Bu ülkelerde, bilimsel organlar tarafından risk değerlendirmeleri yapılmaktadır.

ÜLKEMİZİN GDO POLİTİKASI VE MEVZUATI NEDİR?

Ülkemiz de AB’de olduğu gibi GDO konusunda ihtiyatlı yaklaşma prensibini benimsemişlerdir.

GDO’lu ürünlerle ilgili işlemler; 26 Eylül 2010 tarihinde yürürlüğe giren “*Biyogüvenlik Kanunu*” ve yine aynı tarihte yürürlüğe giren “*Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik*” hükümlerine göre yürütülmektedir.

Biyogüvenlik Kanunu kapsamına giren ürünler ile ilgili olarak; GDO ve ürünlerinin onay alınmaksızın piyasaya sürülmesi, Kurul kararlarına aykırı olarak kullanılması veya kullandırılması, Kurul tarafından piyasaya sürme kapsamında belirlenen amaç ve alan dışında kullanımı, bebek mamaları ve bebek formülleri, devam mamaları ve devam formülleri ile bebek ve küçük çocuk ek besinlerinde kullanılması ve genetiği değiştirilmiş bitki ve hayvanların üretimi **yasaktır**.

GDO konusunda AB’de bebekler için bile yasaklama yokken, mevzuatımız en hassas tüketici grubu olması nedeniyle bebeklerin ihtiyati tedbir kapsamında mutlaka koruma altına alınmasını öngörmüştür.

Biyogüvenlik Kanunu kapsamında, GDO ve ürünleri ile ilgili yapılan başvuruların değerlendirilmesi ve GDO ile ilgili bazı görevlerin yürütülmesi için “**Biyogüvenlik Kurulu**” oluşturulmuştur. Biyogüvenlik Kurulu, GDO veya ürünlerine ilişkin yapılan bir başvuru hakkında bilimsel esaslara göre yapılan risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirme sonuçlarına göre karar vermektedir.

ÜLKEMİZDE GDO’LU GIDALAR VAR MIDIR?

Biyogüvenlik Kurulu tarafından sadece yem amaçlı kullanım için hali hazırda onaylı 3 adet soya geni ve 14 adet mısır geni bulunmakta olup gıda amaçlı olarak onay verilmiş bir gen bulunmamaktadır. Bu amaçla gıda amaçlı GDO’lu ürün ithaline de izin verilmemektedir.